

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a,
— dér' prenumeratiunile se priimescu
in tóta dílele.

Pretíulu pentru Ostrunguri'a: pre anu
8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre unu triluniu
2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 5 fi.
pre unu trilmniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte síodieniele síbanii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, sí 30 cr. tacee timbrale.

Anapod'a.

Tóte s'au întorsu in lume
Anapod'a sí pre dosu,
Nime nu mai sci de glume,
Sí copilu'-e seriosu.

Celu neucu, e omu cu minte,
Sí-'intieptulu e nebunu,
Sí 'napoi'a-e înainte,
Dupa mod'a de acumu.

Faciari'a duce rola,
Sí 'n coliba sí 'n palatu;
Vieleni'a-i este sora,
In oraşte sí in satu.

Déca nu precepi a face
Pre unu Iud'a tradatoriu,
Nu poti fi in veci capace,
Sà fii scutu la-asupritoriu.

Éra celu ce clevetesce,
Sí-a invetiatiu a lingusí,
De minune propasiesce,
Cà-e omu harnicu de-a traí.

Déca vrei sà fii in pace,
Nu lucrá pe cum sentiesci,
Lucra cum la lume-i place,
Sí-i vedé, cà propasiesci.

C'a fi omu de omenia,
Sí-a voi sà fii sinceru,
E nespusa nebunía, —
Treci in lume de misielu.

Nu cercá pe cale-onesta,
S'ajungi scopuri omenesci,
Cà 'ntreprinderea-e funesta,
Sí 'nsedaru te mai trudesci.

Z. . . .

X. . . Y.

Anecdote.

Unu „Gefreiter“ mergundu cu unu despartimentu
de catane, pentru de a priimi nesce paie d'in magazinu,
se intalni cu unu capitaniu.

Nesciundu cum sà-i deie cinste mai mare, dise:
„Hoptacu! rechtschot!“ La ce capitaniu response:
— Mái Freiter, tu mi pare, cà esci nebunu?

— Da — response cel'a cu graba — dér' nu-
mai de eri sum *virklich!*

Unu tiganu fu întrebatu de comisiunea asentatória:
— Mái tigane, ce felu de catana vrei sà fii tu? husariu,
ori boconciosu?

-- D'a-poi, domnule, me rogu de iertare, io vreu sà fin
catana cu *hopsitu!* — fu respunsulu.

„Cu ce ai poté asemená damele aceste, mái frate?“ — întreabá
unu tineru de colegulu seu, aratandu spre nesce dame imbracate in cos-
tuma albu.

— Cu moimele — response acést'a — cu aceea deosebire, cà moimele
imitéza pre ómeni, pre-candu damele aceste sí altele ca acesta, se imi-
téza un'a pe alt'a (in moda).

„Nu-e a-casa Mari'a sa Dlu solgabireu?“ — in-
trebá unu tiereanu de bucatarés'a acelu'i'a.—

— Nu, cà-e la crisíma, — response acea mani-
ósa. —

„Si eu chiaru de-a-colo vinu, dér' nu l'am vediutu.“
— Póte cà nu te-ai uitatu in podrumu (pivn-
tia). Mergi si-lu cauta, cà trebue să fia a-colo, cà-ci
Mari'a sa cam are neravu a ajutá judovóicei la tra-
sulu de vinu.

„Cu câtu e fontulu de carne?“ — întreabá unu fieroanu pre unu
macelariu d'in cutarele orasiu. —

— Chilo?

„Mái, ie sém'a, cine-e calu, cà sf en sciu atát'a ungresco, cà
ce insemnéza aceea-„ki ló,“ — dîse tierénulu maniosu.

Complecsu elementalu.

— Faptu comico-tragicu in III. acte. —

Persónele:

Omnipotens Putens, voivoda.

Pisti Tremurosy, profu magiaru.

Hanzi Beschonder, baronu circumspectu.

Noiell Zabulon, judanu emancipatu.

Fridi Nepoveda, teutu de fundusiu.

Vlasko Minciunoff, cozacu.

Nasin'a Fugenski, polécu.

Zoias Agerovicu, serbu de sange.

Tod'a Pitigoiu, daco-romanu.

Poporu. Politia. Musicanti. Duhuri.

(Se petrece in orasiulu lui Pisti.)

(Finea.)

Actulu. III.

Sér'a.

Suplicium finis rei.

(Se reprezenta in cas'a tieroi, ca scóla. Pisti siede 'n catedra,
cotitu pe mésa si vérsa lacrimi suspinandu, si éra rotesce ochii in giu-
rulu pustiu.)

Scen'a I.

Pisti. (singuru, preamblandu-se pr'in sala,)
No! Blastemu! Unu picu nainte,
La amédi am seviráitu
Impacatiunea urgente,
In a causeloru meritu.
Toti cu toti se 'ndestulira!
Toti promisera-apriatu,
Cà de va soná-a mea lira,
Ei stau cu capulu plecatu!
Li spusei, să vina 'ndata
La studiu in cabinetu,
Si neci unulu na s'aréta!
Oh! . . . a ceriului sunetu! . . .
Lasa numai! vine vreme! . . .
De-aloru lécu dispunu si eu,
Si să crepe, să se sfarme,
N'oru scapá d'in saculu meu!
Eu sciu unde jace bub'a . . .
Agerovicu, Pitigoiu . . .
Vi bagu in dubele siub'a . . .
Sange curga d'in voi duoi . . .
Voi sunteti seducatori
Ve bagu eu la recitoriu! . . .

(Se audu tropote la usia.)

Acum vinu invetiaceii! . . .

(se crepetiesce us'a.)

Éca si virfulu caciului! . . .
Vino 'n lantru! Dà-te 'n còco,
Sà-ti dau mnere cu pogace!

Scen'a II.

Pitigoiu si Pisti.

Pitigoiu. (intra curagiosu.) Plecatiune! bunu dascalu!
Pisti. Pentru-ce asie tardu?
Pitigoiu. Am amblatu pré lunga cale!
Pisti. Natareu, cu capu pustiu!
In genunchi! . . . Intinde man'a,
Sà-ti croiescu in palma un'a,
Luandu in considerintia,
Cà-e a ta prim'a presintia.
Pitigoiu. Eu nu ti-su vita, stapane!
Pisti. Taci, de vrei să fia bine!

Scen'a III.

Agerovicu si cei de susu.

Agerovicu. (intrandu, isbesce us'a,)
Tine-o drace!
Nu-i da pace!
Pisti. Ce-e acést'a?
Agerovicu. N'am sciutu.
Cà-ar' fi-aici domnulu dascalu!
Pisti. In genunchi dér' animalu!
Tiene man'a! Capeti duóna!
Agerovicu. Érta-me! cà am gresitu!
Pisti. Ba! Ast'a-e regula nóua,
Ce la prandiu o am croitu!

Scen'a IV.

Totu acei'a si Nasin'a.

(Nasin'a intra in sala pe ne observate si se furisfa in scaunu.)
Pisti. (Vede pe Nasin'a.) D'a-poi tu! Candu ai venitu?
Nasin'a Dupa prandiu, nemedilocitu.
Pisti. Afore! In genunchi, diosu!
Si pentru-cà esci svatosu!
Vei priimi in palma trei!
Asie patu ómenii moi!

Scen'a V.

Cei de susu si Fugenski.

Fugenski. (intrandu,) Plecatiune 'nvetiatoriu!
Pisti. Plecatiune!
Aid', te pune
Diosu, să-ti dau ce-ti sum detoriu! . . .
Fugenski Ast'a e datina prósta!
Pisti. Astu-feliu este legea nóstra;
Si-a-poi taci!
Càrcu să nu faci!

Scen'a VI.

Vlasko si cei de susu.

Vlasko (intrandu) Se dee Ddieu bine!
Bunule invetiatoriu.
Pisti. A! . . . Incape si pre tine,
Cà esci pruncu ascultatoriu! . . .
En pune-te diosu, aici!
Sà-ti aninu in palma cincii.

Scen'a VII.

Nepoved'a si cei de susu.

Nepoveda. (intrandu se pléca pan' la pamentu.)
Dascalulu meu pré iubitu!
Écata-me am venitu,
Sà-ti priimescu invetiatur'a,
Ascultandu, cascandu-mi gur'a.

Pisti. Diosu dér'! Si tu esci stricatu,
Ai parte cu alti 'n svatu!
Tie nu ti-dau numai siéssa,
Cà esci d'in vitia aléssa.

Nepoved'a Oh! seraculu Nepoveda,
Ce-a ajunsu, ca sà mai véda!

Pisti. Dóra tie ti-mai tréba?
Eu dispunu, de vrei in graba.

Scen'a VIII.

Hanzi sî cei de susu.

Hanzi. (intrandu, incede a rîde.)
Dér' acest'a ce-au facutu?
Lectiile n'au sciutu?
Séu toti sunt voinici de clasa,
Ce pórtá caciul'a 'ntórsa?

Pisti. Stupidissimus in mondo!
Ti-scubioso forse-il fundo,
Diosu! sà-ti diregu numai sîepte,
Cà ai datene 'ntielepte.

Hanzi. Cum e-acum, amice Pisti?
Si asta stà 'n foi'a listi?

Pisti. Adi ai priimitu acea lege,
Sà fii pesce 'n a mea mrege!
Diosu! De nu, aducu panduri,
Sà te 'ntindá pe scânduri!

Hanzi. Sufere Hanzi, nu-e baiu!
Voru mai dice sí-altii vai!

Pisti. Hanzi! Ései invetiacehu,
Trebe sà fii mititelu! . . .

Hanzi. Multiámescu, stapane!

Pisti. Ast'a se cuvine!

Scen'a IX.

Zabulonu sî cei de susu.

Zabulonu. (intra fîsurandu.)

Pisti. Ce nebunu intra aici?
Ehe! Tu esci, mòi voinice!
Am onóre! Vina 'n cóce,
Sà ti-cautu palm'a nu se cóce!

Zab. Servus Pisti! Esci de multu
In naltulu jurisconsultu?

Pisti. (la o parte.) Pfui! . . Cine esci? sí ce vrei!
Ah! . . . Esci unulu d'in ovrei! . .
Diosu! Sà te 'nvetiú eticheta,
Cum sà faci la *domni* cocheta!

Zab. Ce? Dóre vui ve rugati?
Noi juduvi nu-su didati,
Se gememu cu comedia,
Ce vedi numai in pruncia.

Pisti. Intielegi candu eu demàndu?

Zab. Eu nu sci ahest'a rindu!

(Pisti prinde pe Zabulon de perciuni, lu-pune 'n genunchi
sî trage cu lini'a peste palme.)

Pisti. Tiene palm'a! Sà-ti-dau optu,
Pentru cà ti-e capulu coptu.
Un'a! . .

Zab. Vei! vei! reu mi dóre!

Pisti. Tene, a-ci nu-e specularé;
Dóuel! . .

Zab. Vei! destulu fia-acum! . .

Pisti. Trei, patru, cincii!

Zab. O! vei Gott!

Pisti. Rabda numai, sà-ti dau totu!
Sieso, sîepte! . .

Zab. Io-su nibunu.
Chindu lovi a opt'a 'n brinche!

Pisti. Fii pe pace! N'avé frica! . .
Ooptu!

Zab. Vei tatele, mamele!
Mi-mai rumpsa palmele,
Ca-si cum io fi in scóla,
Ce mai michi di potióla!

Pisti. Silentiu! (se suie pe catedra.)
Sciiti ce-e acést'a?
Legea, care ati priimitu!
De n'ascultati, cu nepast'a
Veti luptá pana 'n finitu!
Eu sum *domnu!* voi slugii mei!
Ce eu spunu, chiar' sà nu vrei,
Este santu sí s'a intemplá,
Ascultati dér' sentinti'a:
Déca vreti sà fia bine,
Dati respunsu ne rezervatu:
Vreti a fi un'a cu mine?

Toti. Vremu! Acést'a amu oftatu! . .

Pisti. Recunosceti dér' o tíera,
Sí-o ginte pura magiara?

Toti. Recunoscemu! Fia lege!
Pe toti deci sà ne oblege.

Pisti. Declarati iut', cà nu este
D'altu neamu in tíera neci veste!

Toti. Nu existe!

Pisti. No! Sculati,
Acum'a sunteti dresati!

Scen'a X.

(Toti cei de susu sí duhurile. Abligatii se prindu de mane
in cercu sí canta „Hazádnak rendületlenül.” Pisti cu capulu
in pumni se cotesce pe méssa sí plange. Geniile celoru sîepte
popóra nenemnisiesci se presentéza in doliu amenintiandu
cu degetulu pe ablegatii sí dicendu linu:

„Sà periti! voi renegati!
D'a gintei blastemu urmati;
De blastemulu mortíloru.
Parinti, ce de voi s'au ruptu,
Sî d'alu laptelui ce-ati suptu,
Cà-ati vendutu alu vóstu popóru!”

(Abligatii devinu palidi, muti, slabescu sí pe rondu cadu
morti. Pisti se descépta d'in profundele meditatiuni, se 'n-
fióra de tristulu aspectu; sí candu vede geniulu seu legatu
botu naintea sa sí cele-l-alte genii aretandu-i-lu cu degetele,
incepe a tremurá, a geme sí a strigá:

„Vina . . . cru . . . cruce . . .
Cà-me . . . me . . . du . . . ce!

voiesce se fuga, inse nu póte sí inmarmuiesce pe catedra.)
Cortin'a cade.

Cucurezu.

Pe révasiu.

S'au apucatu harnicii nostri unguri de stra-
formári, par' cà-e potopulu lui D. dieu! nemic'a nu
remane intregu d'in aintea furiei loru selbatece. Totu,
— ce numai póte sà ni mai aduca a-mente de tempii
cei inbelsugati ai trecutului — este dripitu sí
nemicitu de càtra locustele aste nesatióse de magia-
risare. Comitatele inca n'au fostu bine impartíte. Sà
apuca acum'a ei, harnicii, sà le arondéze ei, — pe
unguria.

Mai bene ar' face, déca s'ar ingrigi sormarii de
ei, de necesulu celu mai mare, de datoriiile cele mari,
ce ne ducu pe toti la prapaste, cà-ci ce folosu, déca
comitatele arondate in scurtu s'oru vinde la licitatia.

Trebile in tiér'a turcanésca stau ca cumpelele mortanului d'in fabul'a cu caslulu, acum se pléca intru-o parte acum in ceea-l-alta. Dupa ce sultanulu Az-iz a moritu de frica, a incaputu altulu la stapanirea — haremului, dela care se ascépta multu bine. Svaturile mariloru diblamati dela Berlinu s'au tramisu pe cód'a lui Tigrisú, cà-ci nu le mai ie nime in séma. Resculatii si-continua rol'a loru, si arata la lume, cà nu-su mama-ligi nefierte.

Meteorulu, stéu'a Ungariei, a cadintu intr'o dí depe ceriu, si *Pulszki*, (dascalitorulu romaniloru) o cauta in ruptulu capului, rogandu-se pr'in toi publice, ca sa-lu ajute si altii intru reafierea ei, cà-ci elu nu o mai vede — de nasulu seu celu mare.

In Americ'a si Greci'a se punu ministrii si secretarii de státu pe banc'a de acusa, pentru cà calca constitutiunea tierrei, influintiandu la alegerile de deputati pentru camerele loru. All vai! bine-ar mai fi sa se osecute si la noi atari legi!!!

Prelectiuni ostastiesci.

Totu audu, cà 'n civilia,
E mai bine de traitu,
Nu c'a ci la catania,
Unde sórtea m'a isbitu.

Cà-ci a-colo de voiesce
Ori si cine-a 'naintá,
Tare multu nu se trudesce,
Pentru de-a se inaltiá.

Ci se duce pe hodina,
La cei mari, ce càrmuiescu,
Cu-o jumara de slanina,
Si 'ntr'o clipa mi-lu domnescu.

Ici unu casú, colea unu mnelu,
Si la altulu vr'unu purcelu,
Si-atunci si neinvetiatu,
Numa'-lu vedi domnu radicatu.

Dér' la noi la catania,
Toti se vaiera cumplitu,
Cà nu 'ncapu la vr'o tistia,
Déca nu s'au pricopsitu.

*

Déra nu! en sa probéze,
Toti acei'a ce dorescu,
Ca 'n curundu sa 'naintéze,
Si-oru vede, cà isbutescu.

Si adeca, mai fartate,
Déca vrei sa fii vr'unu tistu,
Lasa ce-va d'in dreptate,
Nu fi pré mare juristu.

Vrei sa aibi vr'o preferintia,
Ca gefraiter, corporalu,
Fore picu de iscusintia,
Poti s'ajungi pan' l'acelu stalu

Mergi numai la capitanulu,
Fà-i ce-va pe voi'a sa,
Implendu-i cu vinu buglanulu,
Elu de locu te-a avansá.

Esí de-ací cu cutesare,
La oberst' sa te opresci,

Dà-i lui unu butoiu mai mare,
Si mai mare te trediesci.

Déca vrei vr'unu urlaubu mare,
Nu stá multu sa te gandesci,
Ia trei cupe rachiu tare,
Fà presentu si isbutesci.

Inse de esci capu mai mare,
Si ce-va-si ai studiatu,
Dér' uitasi d'in intemplare,
Svaturu estu acomodatu,

Póte cà d'in vr'o eróre,
Te va da la avansatu,
Dér' ast'a-e minune mare,
Si cam raru s'a'intemplatu.

ÉR' acum déca 'n domnia
Apucasí-ca pr'in minuni,
Sà fii omu de omenia,
Dreptatea sa nu li-o spuni.

Lasà-te, de si-ai dreptate,
De prepusi tei invinsu,
Déca vrei sa mai aibi parte,
De vr'unu taierasú de linsu.

N'aratá, cà ai sciintia,
Cà scii must'r'a totu de-a róstu,
Ast'a nu e iscusentia,
Te dechiéra de omu prostu.

Déca vedi vr'o data 'n mustra,
Cà-oficirulu a gresitu,
Dà-i tu pace si-i demustra,
Cà pré bine-a reusitu.

Lasà-lu de si ca o ratia
Tóte reu ti-le-a facutu,
Di atunci pana-e de facia,
„Ja Herr Hauptmann so ist gut.“

Astu-feliu, frati, ce vreti tistia,
Pe-asta cale sa plecati
Si-atunci si la catania,
Veti potè sa avansati.

... anu.

Intrebàri si responsuri.

Int. Pentru ce unii faliti (bangroti) nu sunt arestati, ba in multe casuri sa si pardonéza?

Resp. Pentru cà unii judecatori papa d'in blidulu bangrotatiloru.

Int. Pentru ce a scrisu óre consistoriulu sasescu d'in Brasiovu, concursu, pentru unu postu de preotu magiaru in *Pürkeretz*, in limb'a germana?

Resp. Pentru dragostea cea mare a sasiloru càtra magiaru.

Int. Óre ce insemnéza aceea, cà mai adeunadi trei generali sa denumira de ministrii in Romani'a?

Resp. Resboiu pe mórte, pe vietia in contr'a -- rosiloru.